

Financiële kengetallen zorginstellingen 2010

Rudi Bakker

Publicatiedatum CBS-website: 27 januari 2012

Verklaring van tekens

.	gegevens ontbreken
*	voorlopig cijfer
**	nader voorlopig cijfer
x	geheim
–	nihil
–	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2011–2012	2011 tot en met 2012
2011/2012	het gemiddelde over de jaren 2011 tot en met 2012
2011/'12	oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2011 en eindigend in 2012
2009/'10– 2011/'12	oogstjaar, boekjaar enz., 2009/'10 tot en met 2011/'12

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress
Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Omslag
Teldesign, Rotterdam

Inlichtingen
Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier:
www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen
E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet
www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen, 2012.
Verveelvoudiging is toegestaan,
mits het CBS als bron wordt vermeld.

Samenvatting

In dit rapport zijn de zorginstellingen op basis van de waarde van een groot aantal financiële kengetallen over het jaar 2010 ingedeeld in 10 gelijke groepen of decielen. Door vergelijking van de waarden van een individuele zorginstelling met de grenswaarden behorende bij deze decielen kan de financiële positie van deze instelling afgezet worden tegen die van een groep van vergelijkbare instellingen (benchmark).

Tevens is een analyse gemaakt van de ontwikkeling van de rentabiliteit, het weerstandsvermogen en de solvabiliteit van zorginstellingen over de jaren 2007 tot en met 2010.

Trefwoorden: benchmark financiële kengetallen, zorginstellingen, ziekenhuizen, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, verpleging en verzorging, thuiszorg

Inhoud

	Samenvatting	3
1	Inleiding	7
2	Benchmark 2010	8
	2.1 Data en respons	8
	2.2 Methode	9
	2.3 Uitkomsten	10
3	Ontwikkelingen 2007–2010	20
	3.1 Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)	20
	3.2 Weerstandsvermogen	23
	3.3 Solvabiliteit	25
4	Conclusie	27
	Lijst van begrippen en afkortingen	28
	Bijlage 1	31

1 Inleiding

Voor de beoordeling van de financiële resultaten van individuele zorginstellingen, heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) behoefte aan vergelijkingscijfers van de gehele zorgsector en diens deelsectoren, waarmee via een zogenaamde benchmark inzicht kan worden gegeven in de relatieve prestaties.

Het ministerie van VWS heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd de vergelijkingscijfers voor de benchmark te maken op basis van de jaarrekeningen van zorginstellingen over 2010 zoals het CBS dat al eerder heeft gedaan voor het verslagjaar 2009¹⁾. Aanvullend op de cijfers voor de benchmarkgroep is gevraagd weer te geven hoe de kengetallen Resultaat gewone bedrijfsvoering, Weerstandsvermogen en Solvabiliteit zich ontwikkelen over de periode 2007 tot en met 2010.

¹⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/ACDC3AB-C006-48D2-8119-E0CD2511FC23/o/2010rapportanalysekengetallen09.pdf>

2 Benchmark 2010

2.1 Data en respons

Voor de berekening van de vergelijkingscijfers voor de benchmark en de analyse is gebruik gemaakt van de jaarrekeningen 2010 zoals aangeleverd in de webenquête DigiMV. Zorgconcerns die geheel of gedeeltelijk gefinancierd worden uit de Zvw/AWBZ moeten vanaf 2007 elk jaar verantwoording afleggen over de manier waarop zij hun geld besteden. Die verantwoording doen ze aan de hand van het 'Jaardocument Zorginstellingen', dat door het CIBG wordt verzameld. Het Jaardocument bestaat uit drie onderdelen: het 'Maatschappelijke verslag', kwantitatieve variabelen en een (model)jaarrekening. De kwantitatieve variabelen, waaronder de belangrijkste variabelen van de balans en resultaatrekening, worden aangeleverd met behulp van de internettoepassing DigiMV.

Het CBS heeft geaggregeerde statistieken²⁾ over de jaren 2006 t/m 2010 samengesteld over zorginstellingen op basis van DigiMV-data. Waar nodig is de data door het CBS op basis van diverse controles gecorrigeerd en/of aangevuld. Zorginstellingen zonder DigiMV-opgave zijn in de statistiek verwerkt door ophoging van de beschikbare data op basis van wettelijk budget. De vergelijkingscijfers voor de benchmark zijn alleen gebaseerd op zorginstellingen waarvan (gecorrigeerde) DigiMV-data beschikbaar is.

2.1.1 Dekking van de benchmark per sector, 2010

	Concerns	Bedrijfsopbrengsten	Concerns in Benchmark	Bedrijfsopbrengsten Benchmark
	<i>aantal</i>	<i>mln euro</i>	<i>aantal</i>	<i>mln euro</i>
Zorgsector totaal	820	49 342	767	48 655
Totaal Cure (excl. GGZ-Zvw)	107	21 642	107	21 642
Universitair medische centra	8	6 640	8	6 640
Algemene ziekenhuizen	76	13 845	76	13 845
Categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen	23	1 157	23	1 157
Totaal Care (incl. GGZ-Zvw)	713	27 700	660	27 013
Geestelijke gezondheidszorg	87	5 324	83	4 809
Gehandicaptenzorg	137	7 159	137	7 159
Verpleging, verzorging en thuiszorg		15 217		
Verpleging en verzorging	353		342	13 079
Thuiszorg	136		98	1 966

Bron: CBS.

²⁾ <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=71584NED&D1=a&D2=a&D3=a&HD=111223-0943&HDR=G2,G1&STB=T>

Zorginstellingen worden in de DigiMV-data op concernniveau weergegeven. Naast de hoofdactiviteit van het concern worden ook alle nevenactiviteiten meegenomen in de statistische beschrijving. Dit betekent bijvoorbeeld dat een concern dat naast een ziekenhuis ook een klein verpleeghuis heeft, in zijn geheel op basis van hoofdactiviteit als ziekenhuis is getypeerd.

In tabel 2.1.1 is een overzicht gegeven van het aantal concerns volgens de CBS-statistiek Zorginstellingen en het aantal concerns in de benchmark. Concerns zijn ten behoeve van de benchmark in de sector Thuiszorg geplaatst als meer dan 50 procent van het totale wettelijke budget van het concern bestaat uit wettelijk budget extramurale verpleging en verzorging. In het totaal zijn gegevens van 767 zorginstellingen beschikbaar. Dat is 94 procent van de totale populatie die bestaat uit 820 instellingen. In termen van de bedrijfsopbrengsten bedraagt de dekking van de benchmark 99 procent van de CBS-populatie. Dat wil zeggen dat de kleine concerns in de benchmark ondervertegenwoordigd zijn.

2.2 Methode

De vergelijkingscijfers voor de benchmark bestaat uit een set grenswaarden van de financiële kengetallen per sector. Hierbij zijn de waarde van de kengetallen van de zorginstellingen per sector gesorteerd van laag naar hoog en vervolgens opgedeeld in 10 gelijke groepen of decielen. De grenswaarden zijn: het gemiddelde van de gehele sector en de hoogste waarden van het 1e, 2e, 8e en 9e deciel. Ter toelichting; de grenswaarde van het 8e deciel geeft de waarde aan waarbij 80 procent van de instellingen in de sector lager scoort en 20 procent van de instellingen hoger. Bij de sectoren UMC en Categoriele ziekenhuizen kunnen niet alle decielscores worden weergegeven. Het CBS mag namelijk geen informatie publiceren die herleidbaar is tot individuele instellingen. Gekozen is voor het publiceren van waarden die gebaseerd zijn op minstens vijf instellingen. Bij de UMC's heeft dit tot gevolg dat alleen het gemiddelde wordt weergegeven en van de categorale ziekenhuizen alleen het gemiddelde en de 2e en 8e decielscore.

De financiële kengetallen zijn gebaseerd op een benchmarkmodel van VWS (zie bijlage 1). De berekening is als volgt:

2.2.1 Berekening Kengetallen

Kengetal	Berekening
Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)	Resultaat voor belastingen / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Financiële baten en lasten	Financieel resultaat / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Winst voor interest en belastingen (EBIT)	(Resultaat voor belasting - Financieel resultaat) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Winst voor interest, belastingen en afschrijvingen (EBITDA)	(Resultaat voor belasting - Financieel resultaat - Afschrijvingen op vaste activa) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Rendement op geïnvesteerd vermogen	Operationele marge x Omloopsnelheid kapitaal
Operationele marge	100% - (Operationele kosten + Afschrijvingen)
Operationele kosten	Kosten personeel in loondienst + Kosten personeel niet in loondienst + Overige kosten
Kosten personeel in loondienst	(Totaal arbeidskosten + Overige personeelskosten) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Kosten personeel niet in loondienst	Kosten uitzendkrachten en overige inleen / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Overige kosten	Totaal niet eerder genoemde bedrijfslasten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Hotelmatige kosten	Voeding- en hotelmatige kosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Algemene kosten	Algemene kosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Clïent- en bewonergebonden kosten	Clïent- en bewonergebonden kosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Onderhoud- en energiekosten	Onderhoud- en energiekosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Niet eerder genoemde kosten	(Huur en operationele leasing kapitaalgoederen + Andere bedrijfslasten) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Afschrijving	Afschrijvingen op vaste activa / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Omloopsnelheid kapitaal	Totale bedrijfsopbrengsten / Totaal activa
Vaste activa	(Immateriële vaste activa + Materiële vaste activa + Financiële vaste activa) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Vlottende activa	(Voorraden + Onderhanden werk u.h.v. DBC's + Kortlopende vorderingen + Financieringstekort + Effecten + Liquide middelen) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Weerstandsvermogen	Eigen vermogen / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Solvabiliteit	Eigen vermogen / Totaal activa * 100%
Quickratio ¹⁾	(Kortlopende vorderingen + Effecten + Liquide middelen) / Kortlopende schulden * 100%
Currentratio ¹⁾	(Voorraden + Onderhanden werk u.h.v. DBC's + Kortlopende vorderingen + Effecten + Liquide middelen) / Kortlopende schulden * 100%
Rentabiliteit	Resultaat voor belastingen / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%

Bron: CBS.

¹⁾ Het financieringsoverschot of –tekort is buiten beschouwing gelaten vanwege achterstanden in de afwikkeling van deze posten door de zorgverzekeraars en de zorgkantoren.

2.3 Uitkomsten

2.3.1 Grenswaarden resultaten voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2010

	Totaal zorg	Totaal Cure	ww.		
			universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen
	%				
Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)					
gemiddelde	3,2	1,7	0,7	2,0	1,3
1e deciel	-1,1	0,1	x	0,2	x
2e deciel	0,4	0,7	x	0,9	0,3
8e deciel	5,0	2,9	x	3,0	2,8
9e deciel	9,0	3,9	x	4,1	x
Financiële baten en lasten					
gemiddelde	-1,4	-2,1	-1,0	-2,2	-2,3
1e deciel	-3,6	-3,5	x	-3,4	x
2e deciel	-2,5	-3,1	x	-2,9	-3,4
8e deciel	0,0	-1,1	x	-1,3	-0,8
9e deciel	0,4	-0,8	x	-1,0	x
Winst voor interest en belastingen (EBIT)					
gemiddelde	4,7	3,8	1,7	4,1	3,6
1e deciel	-0,2	1,6	x	2,0	x
2e deciel	1,4	2,6	x	2,7	2,6
8e deciel	7,1	5,0	x	5,2	5,1
9e deciel	10,7	6,2	x	6,6	x
Winst voor interest, belasting en afschrijving (EBITDA)					
gemiddelde	9,9	13,3	7,9	14,8	10,1
1e deciel	2,0	7,6	x	9,7	x
2e deciel	4,3	9,1	x	11,2	7,7
8e deciel	14,7	17,0	x	18,5	13,3
9e deciel	18,9	19,7	x	20,0	x

Bron: CBS

In figuur 2.3.3 is de spreiding van het resultaat uit gewone bedrijfsvoering als percentage van de bedrijfsopbrengsten weergegeven. Opvallend is de grote spreiding in de thuiszorg. Bij de algemene ziekenhuizen is het verschil in winstpercentage tussen de afzonderlijke instellingen veel kleiner. Risico's in winstfluctuaties lijken dan ook hoger voor thuiszorginstellingen dan voor algemene ziekenhuizen.

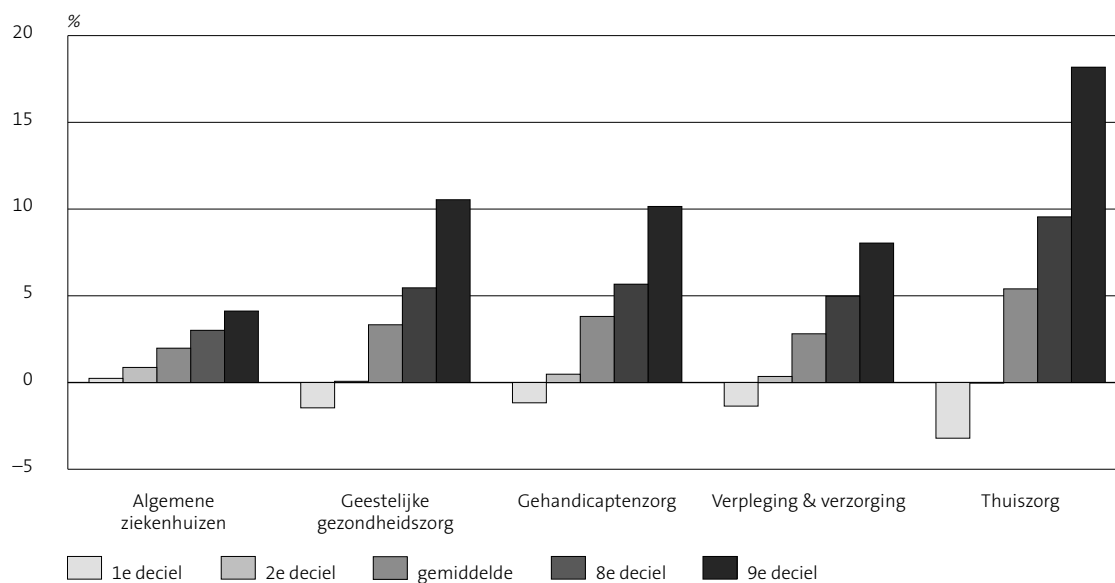
De spreiding van de winst voor interest, belasting en afschrijving als percentage van de bedrijfsopbrengsten laat een iets ander beeld zien (figuur 2.3.4). De afschrijvingen en rentelasten zijn verhoudingsgewijs hoog bij de algemene ziekenhuizen en de V&V-instellingen. Als deze kosten buiten beschouwing worden gelaten dan stijgt de winst van deze instellingen behoorlijk ten opzichte van de andere sectoren.

2.3.2 Grenswaarden resultaten voor de Care-sector, 2010

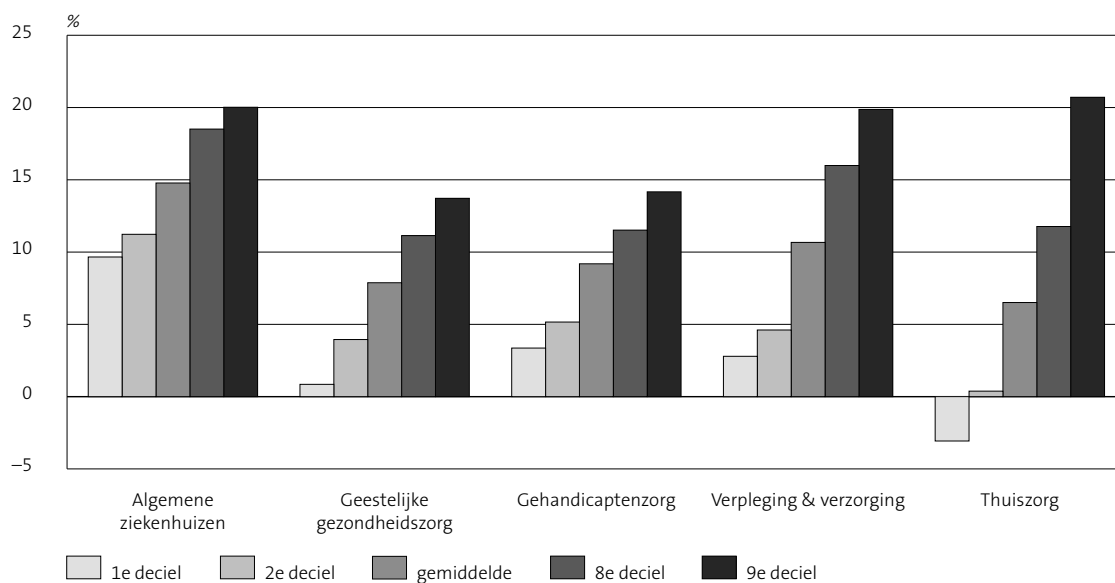
	Totaal Care	w.v.			
		geestelijke gezondheidszorg	gehandicapten- zorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)					
gemiddelde	3,5	3,3	3,8	2,8	5,4
1e deciel	-1,5	-1,5	-1,2	-1,4	-3,2
2e deciel	0,3	0,1	0,5	0,4	0,0
8e deciel	5,6	5,5	5,7	5,0	9,5
9e deciel	9,9	10,5	10,2	8,0	18,2
Financiële baten en lasten					
gemiddelde	-1,3	-1,1	-1,1	-1,9	0,1
1e deciel	-3,6	-2,6	-3,1	-4,7	-0,5
2e deciel	-2,2	-2,0	-2,0	-3,2	-0,3
8e deciel	0,1	0,2	0,0	0,0	0,3
9e deciel	0,4	0,4	0,4	0,3	0,7
Winst voor interest en belastingen (EBIT)					
gemiddelde	4,8	4,4	4,9	4,7	5,3
1e deciel	-0,4	-1,1	0,3	0,1	-3,2
2e deciel	1,1	1,3	1,6	1,3	-0,2
8e deciel	7,5	6,3	7,3	7,4	10,0
9e deciel	11,4	11,2	10,2	10,5	17,8
Winst voor interest, belasting en afschrijving (EBITDA)					
gemiddelde	9,4	7,9	9,2	10,7	6,5
1e deciel	1,6	0,8	3,4	2,8	-3,1
2e deciel	3,9	4,0	5,2	4,6	0,4
8e deciel	13,9	11,1	11,5	16,0	11,8
9e deciel	18,6	13,7	14,2	19,9	20,7

Bron: CBS

2.3.3 Spreiding van het resultaat uit gewone bedrijfsvoering (EBT), 2010

2.3.4 Spreiding van de winst voor interest, belasting en afschrijving (EBITDA), 2010

2.3.5 Grenswaarden rendement voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2010

	Totaal zorg	Totaal Cure	ww.		
			universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen
	%				
Rendement op geïnvesteerd vermogen					
gemiddelde	7,5	4,2	2,2	4,5	4,2
1e deciel	-0,2	2,0	x	2,4	x
2e deciel	2,0	2,7	x	2,9	2,6
8e deciel	9,9	5,4	x	5,7	5,1
9e deciel	17,7	7,1	x	7,8	x
Operationele marge					
gemiddelde	4,8	4,4	2,1	4,6	4,6
1e deciel	-0,1	1,8	x	2,2	x
2e deciel	1,5	2,6	x	2,9	2,6
8e deciel	7,4	5,7	x	5,6	6,8
9e deciel	10,9	8,5	x	8,5	x
Operationele kosten					
gemiddelde	89,9	86,2	91,7	84,8	88,9
1e deciel	81,0	79,6	x	79,5	x
2e deciel	85,2	82,1	x	81,2	84,9
8e deciel	95,6	90,3	x	88,4	92,2
9e deciel	98,1	92,2	x	90,0	x

2.3.5 Grenswaarden rendement voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2010 (vervolg)

	Totaal zorg	Totaal Cure	wv.		
			universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie- instellingen
	%				
Kosten personeel in loondienst					
gemiddelde	60,5	54,7	58,6	51,4	64,1
1e deciel	47,5	46,7	x	45,3	x
2e deciel	53,2	48,7	x	47,4	52,9
8e deciel	68,9	60,1	x	55,0	70,9
9e deciel	73,6	67,2	x	56,9	x
Kosten personeel niet in loondienst					
gemiddelde	5,3	3,2	2,9	2,8	4,6
1e deciel	0,6	1,5	x	1,4	x
2e deciel	1,1	1,9	x	1,9	2,1
8e deciel	5,2	4,3	x	3,8	5,6
9e deciel	8,8	5,3	x	4,5	x
Overige kosten					
gemiddelde	24,1	28,3	30,2	30,6	20,3
1e deciel	13,5	17,5	x	26,3	x
2e deciel	17,5	25,1	x	27,5	15,8
8e deciel	30,4	32,9	x	33,2	24,5
9e deciel	34,2	34,8	x	34,9	x
Hotelmatige kosten					
gemiddelde	5,0	3,3	2,2	3,3	3,5
1e deciel	0,0	2,0	x	2,5	x
2e deciel	0,7	2,5	x	2,7	1,6
8e deciel	7,8	4,0	x	3,9	4,4
9e deciel	8,9	4,4	x	4,4	x
Algemene kosten					
gemiddelde	7,2	6,2	6,4	5,9	7,0
1e deciel	3,6	4,3	x	4,1	x
2e deciel	4,2	5,0	x	4,9	5,3
8e deciel	8,8	7,2	x	6,9	8,9
9e deciel	11,7	8,2	x	7,6	x
Cliënt- / bewoner gebonden kosten					
gemiddelde	3,9	15,0	16,8	17,9	4,7
1e deciel	0,0	2,1	x	13,8	x
2e deciel	0,3	10,0	x	15,3	1,6
8e deciel	4,1	19,5	x	20,4	6,3
9e deciel	15,8	21,3	x	22,1	x
Onderhoud- en energiekosten					
gemiddelde	3,3	2,6	3,0	2,5	2,7
1e deciel	0,0	1,8	x	1,8	x
2e deciel	1,7	1,9	x	1,9	1,9
8e deciel	4,8	3,2	x	3,1	3,6
9e deciel	5,6	3,7	x	3,4	x
Niet eerder genoemde kosten					
gemiddelde	4,6	1,3	1,8	0,9	2,4
1e deciel	0,0	0,1	x	0,1	x
2e deciel	0,6	0,3	x	0,3	0,3
8e deciel	7,9	2,3	x	1,5	3,6
9e deciel	11,2	3,1	x	2,4	x
Afschrijving					
gemiddelde	5,3	9,4	6,1	10,6	6,5
1e deciel	0,7	5,3	x	6,9	x
2e deciel	1,7	6,4	x	7,6	5,0
8e deciel	7,9	12,7	x	13,7	7,6
9e deciel	10,4	14,2	x	14,7	x

2.3.5 Grenswaarden rendement voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2010 (slot)

	Totaal zorg	Totaal Cure	w.v.		
			universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen
	%				
Omloopsnelheid kapitaal					
gemiddelde	1,8	1,0	1,1	1,0	1,0
1e deciel	0,7	0,7	x	0,7	x
2e deciel	0,9	0,8	x	0,8	0,7
8e deciel	2,3	1,2	x	1,2	1,2
9e deciel	3,5	1,3	x	1,4	x
Vaste activa					
gemiddelde	55,4	69,1	62,8	70,1	67,9
1e deciel	4,5	42,3	x	44,9	x
2e deciel	12,2	48,0	x	49,9	39,5
8e deciel	87,1	89,7	x	89,9	98,2
9e deciel	113,6	100,6	x	103,1	x
Vlottende activa					
gemiddelde	30,1	35,8	31,8	34,3	42,4
1e deciel	9,6	23,0	x	22,2	x
2e deciel	14,3	26,4	x	25,6	30,5
8e deciel	40,8	43,4	x	42,4	48,0
9e deciel	55,5	49,9	x	48,5	x

Bron: CBS

2.3.6 Grenswaarden rendement voor de Care-sector, 2010

	Totaal Care	w.v.			
		geestelijke gezondheidszorg	gehandicapten-zorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Rendement op geïnvesteerd vermogen					
gemiddelde	8,0	5,7	7,7	7,1	13,7
1e deciel	-0,7	-1,8	0,6	-0,2	-8,2
2e deciel	1,7	1,1	2,1	2,0	-0,5
8e deciel	10,5	10,9	10,1	7,5	25,9
9e deciel	19,9	19,7	15,9	12,9	42,2
Operationele marge					
gemiddelde	4,8	4,3	5,2	4,6	5,7
1e deciel	-0,4	-1,1	0,3	-0,1	-3,2
2e deciel	1,2	1,3	1,6	1,5	-0,1
8e deciel	7,8	6,4	7,6	7,4	10,0
9e deciel	11,4	11,2	10,2	10,5	18,4
Operationele kosten					
gemiddelde	90,6	92,3	90,6	89,4	93,1
1e deciel	81,8	86,3	85,7	79,8	80,0
2e deciel	86,0	88,9	88,4	84,0	87,6
8e deciel	96,1	96,0	94,8	95,3	99,6
9e deciel	98,4	99,2	96,5	97,4	103,1
Kosten personeel in loondienst					
gemiddelde	61,5	63,7	60,4	61,0	62,6
1e deciel	48,6	49,1	49,1	52,6	21,7
2e deciel	55,7	55,5	56,0	55,9	43,6
8e deciel	69,7	73,0	68,2	67,1	82,1
9e deciel	74,5	76,4	70,5	70,8	84,7

2.3.6 Grenswaarden rendement voor de Care-sector, 2010 (vervolg)

	Totaal Care	w.v.			
		geestelijke gezondheidszorg	gehandicapten- zorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Kosten personeel niet in loondienst					
gemiddelde	5,7	5,1	3,8	3,8	15,2
1e deciel	0,4	0,8	0,2	0,4	0,0
2e deciel	1,0	1,3	1,1	1,0	1,0
8e deciel	5,4	4,5	4,8	4,8	23,6
9e deciel	10,5	9,1	7,6	6,2	50,4
Overige kosten					
gemiddelde	23,4	23,5	26,3	24,5	15,3
1e deciel	12,0	15,6	17,3	17,0	5,0
2e deciel	17,2	17,7	20,6	18,8	7,2
8e deciel	29,3	30,1	30,2	29,4	20,1
9e deciel	34,1	35,0	35,1	34,7	28,2
Hotelmatige kosten					
gemiddelde	5,3	3,2	5,5	6,8	1,6
1e deciel	0,0	0,0	0,2	2,7	0,0
2e deciel	0,0	0,0	2,9	5,3	0,0
8e deciel	8,1	5,2	7,6	8,7	0,3
9e deciel	9,1	6,1	8,9	9,9	4,3
Algemene kosten					
gemiddelde	7,3	9,4	7,7	6,0	9,7
1e deciel	3,5	5,1	3,7	3,4	3,6
2e deciel	4,1	5,9	4,6	3,8	5,2
8e deciel	9,2	11,4	10,7	6,9	13,1
9e deciel	12,2	14,7	12,9	8,9	19,3
Clïënt- / bewoner gebonden kosten					
gemiddelde	2,1	2,7	4,1	1,7	0,4
1e deciel	0,0	0,0	0,5	0,1	0,0
2e deciel	0,1	0,2	1,1	0,4	0,0
8e deciel	2,8	4,1	4,6	2,4	0,3
9e deciel	4,1	6,6	8,1	3,0	1,3
Onderhoud- en energiekosten					
gemiddelde	3,5	3,2	3,8	4,1	0,8
1e deciel	0,0	0,0	1,6	1,9	0,0
2e deciel	1,2	1,2	2,6	2,9	0,0
8e deciel	5,0	4,3	5,0	5,3	1,8
9e deciel	5,9	5,8	5,5	6,4	2,5
Niet eerder genoemde kosten					
gemiddelde	5,2	5,0	5,2	5,9	2,8
1e deciel	0,0	0,9	0,6	0,0	0,0
2e deciel	0,9	1,8	2,2	0,9	0,0
8e deciel	8,6	7,8	7,7	10,5	3,8
9e deciel	12,3	9,9	10,3	13,9	5,8
Afschrijving					
gemiddelde	4,6	3,4	4,2	6,0	1,2
1e deciel	0,5	1,1	1,7	1,2	0,0
2e deciel	1,4	1,4	2,6	2,1	0,0
8e deciel	7,0	5,1	5,7	8,4	1,9
9e deciel	8,8	6,0	6,8	11,7	3,0
Omloopsnelheid kapitaal					
gemiddelde	1,9	1,6	1,6	1,6	3,5
1e deciel	0,7	0,8	0,8	0,6	1,3
2e deciel	0,9	0,9	1,0	0,8	1,8
8e deciel	2,6	2,0	2,0	2,2	4,6
9e deciel	3,7	3,1	2,5	2,9	5,5

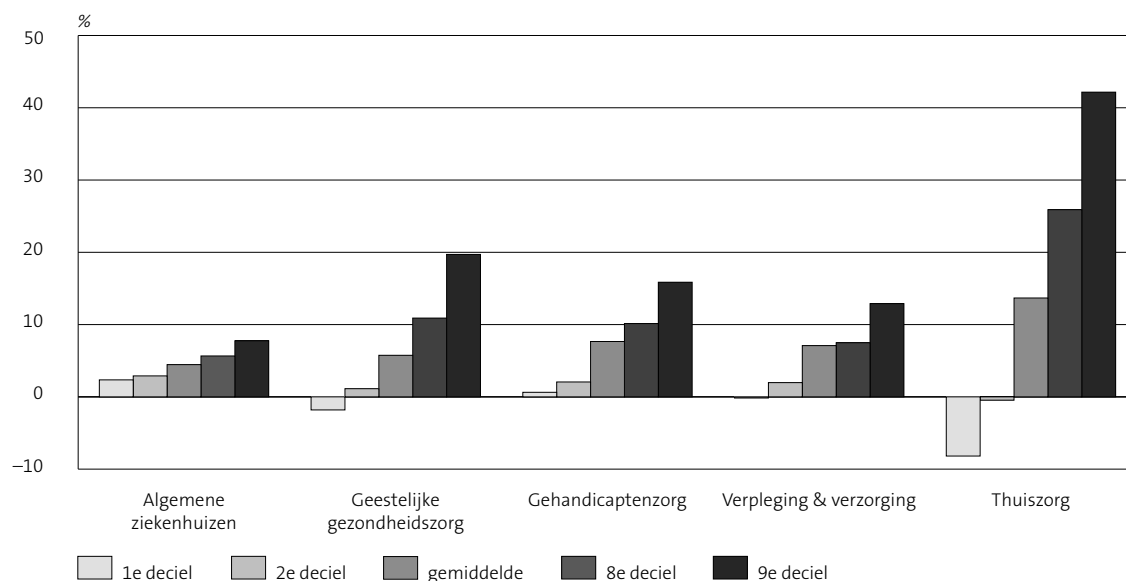
2.3.6 Grenswaarden rendement voor de Care-sector, 2010 (slot)

	Totaal Care	wv.			
		geestelijke gezondheidszorg	gehandicapten- zorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Vaste activa					
gemiddelde	53,2	43,9	55,6	65,9	13,1
1e deciel	3,7	4,5	10,1	7,1	0,8
2e deciel	9,5	7,3	26,4	15,2	1,5
8e deciel	85,5	76,0	82,8	105,5	17,7
9e deciel	116,6	97,6	99,5	131,0	33,8
Vlottende activa					
gemiddelde	29,1	40,0	24,6	28,5	28,4
1e deciel	9,0	15,7	6,1	10,1	6,6
2e deciel	12,8	24,4	9,8	13,6	14,3
8e deciel	39,2	59,0	35,1	37,6	36,4
9e deciel	56,6	66,8	56,9	50,5	59,4

Bron: CBS

Tussen de sectoren bestaan grote verschillen in het rendement op geïnvesteerd vermogen (figuur 2.3.7). Bij 80 procent van de algemene ziekenhuizen ligt het rendement tussen de 2 en 7 procent. Bij 80 procent van de GGZ-instellingen ligt dit tussen de -2 en 20 procent en bij thuiszorginstellingen tussen de -8 en 42 procent.

2.3.7 Spreiding van het rendement op geïnvesteerd vermogen per sector, 2010

De kengetallen van de thuiszorginstellingen zijn vanwege de aard van hun werkzaamheden vaker afwijkend van de waarden in andere sectoren. Doordat de zorg extramuraal wordt geleverd zijn de vaste activa veel lager dan in sectoren met intramurale zorg. Dat geldt ook voor de hotelmatige-, cliëntgebonden-, onderhoud- en energiekosten en de afschrijvingskosten. Daarnaast valt op dat in verhouding met de andere sectoren, een relatief groot deel van de thuiszorginstellingen veel gebruik maakt van personeel dat niet in loondienst is.

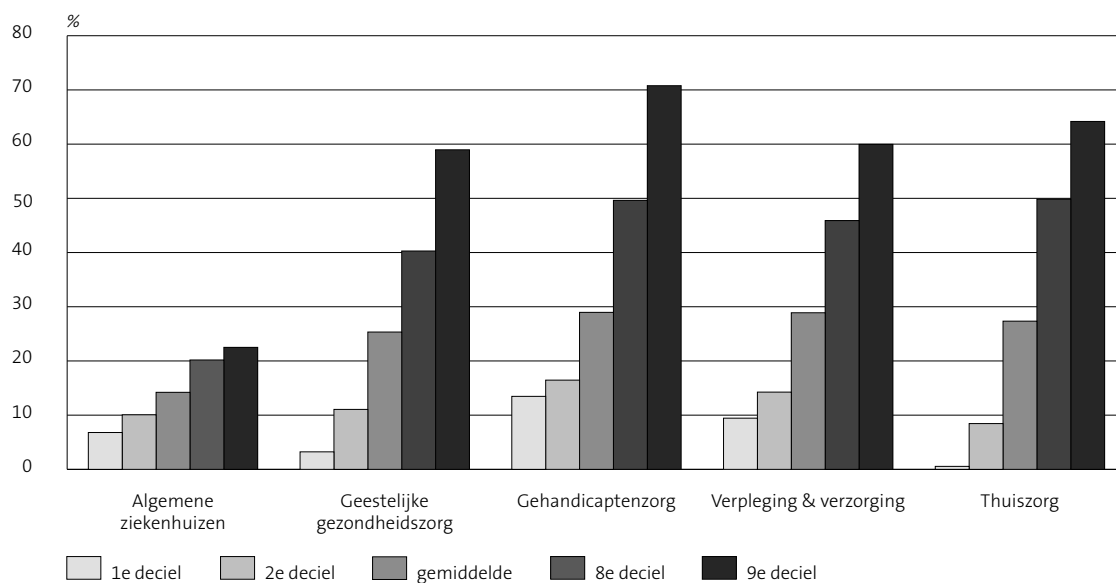
De solvabiliteit van de instellingen in de care-sectoren is gemiddeld ongeveer twee keer zo hoog als die van de algemene ziekenhuizen. Klaarblijkelijk hebben de care-sectoren meer mogelijkheden om het eigen vermogen op te bouwen om financiële risico's als gevolg van de toenemende marktwerking en onzekerheden, bijvoorbeeld de overgang op integrale tarieven inclusief huisvestingslasten, op te vangen. De verschillen tussen de instellingen binnen de sectoren zijn echter veel groter. Tien procent van de instellingen voor gehandicaptenzorg heeft zelfs een solvabiliteit van meer dan 70 procent. Verder hebben de care-sectoren een grotere spreiding in de solvabiliteit dan de algemene ziekenhuizen.

2.3.8 Grenswaarden ratio's voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2010

	Totaal zorg	Totaal Cure	ww.		
			universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen
	%				
Weerstandsvermogen					
gemiddelde	21,7	16,0	15,9	14,5	21,0
1e deciel	4,8	9,0	x	8,6	x
2e deciel	9,8	10,2	x	9,8	15,2
8e deciel	31,5	21,4	x	18,9	25,9
9e deciel	42,8	24,7	x	22,5	x
Solvabiliteit					
gemiddelde	26,5	15,8	17,1	14,2	20,8
1e deciel	8,1	7,5	x	6,8	x
2e deciel	13,3	10,8	x	10,1	13,7
8e deciel	44,7	21,0	x	20,2	26,0
9e deciel	59,6	24,2	x	22,5	x
Quickratio					
gemiddelde	170,9	91,2	47,7	85,9	123,6
1e deciel	28,8	36,1	x	37,8	x
2e deciel	43,4	48,5	x	52,2	48,9
8e deciel	187,6	114,8	x	126,6	125,3
9e deciel	278,4	150,4	x	153,3	x
Currentratio					
gemiddelde	176,9	113,9	69,0	104,4	160,9
1e deciel	30,8	49,6	x	49,4	x
2e deciel	46,0	61,3	x	62,7	69,1
8e deciel	197,3	145,9	x	142,3	165,7
9e deciel	285,3	181,2	x	183,6	x
Rentabiliteit					
gemiddelde	23,2	10,8	5,1	12,4	7,4
1e deciel	-5,9	0,8	x	2,3	x
2e deciel	2,5	4,3	x	6,3	2,6
8e deciel	26,6	19,6	x	22,1	15,8
9e deciel	50,5	24,5	x	26,8	x

Bron: CBS

2.3.9 Spreiding solvabiliteit per sector, 2010

2.3.10 Grenswaarden Ratio's voor de Care-sector, 2010

	Totaal Care	w.v.			
		geestelijke gezondheidszorg	gehandicaptenzorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
%					
Weerstandsvermogen					
gemiddelde	22,6	18,8	26,0	24,2	15,4
1e deciel	3,6	2,6	9,4	7,2	0,3
2e deciel	9,6	8,9	13,4	12,4	1,2
8e deciel	33,1	26,2	33,4	35,6	24,2
9e deciel	45,9	34,0	58,3	45,9	42,1
Solvabiliteit					
gemiddelde	28,2	25,3	29,0	28,9	27,3
1e deciel	8,3	3,2	13,5	9,4	0,6
2e deciel	14,3	11,1	16,5	14,3	8,4
8e deciel	47,9	40,3	49,6	45,9	49,8
9e deciel	62,6	59,0	70,8	60,0	64,2
Quickratio					
gemiddelde	183,8	123,3	149,5	224,3	141,8
1e deciel	27,5	34,8	13,9	32,4	32,3
2e deciel	42,4	46,9	27,1	45,2	45,6
8e deciel	200,9	181,8	216,5	205,7	173,7
9e deciel	298,1	244,7	398,0	285,0	243,2
Currentratio					
gemiddelde	187,1	162,1	148,0	225,1	130,4
1e deciel	26,6	50,7	13,2	33,0	16,8
2e deciel	43,0	73,0	28,0	45,5	35,4
8e deciel	206,6	234,3	219,0	207,1	160,5
9e deciel	301,3	320,6	390,2	285,9	231,8

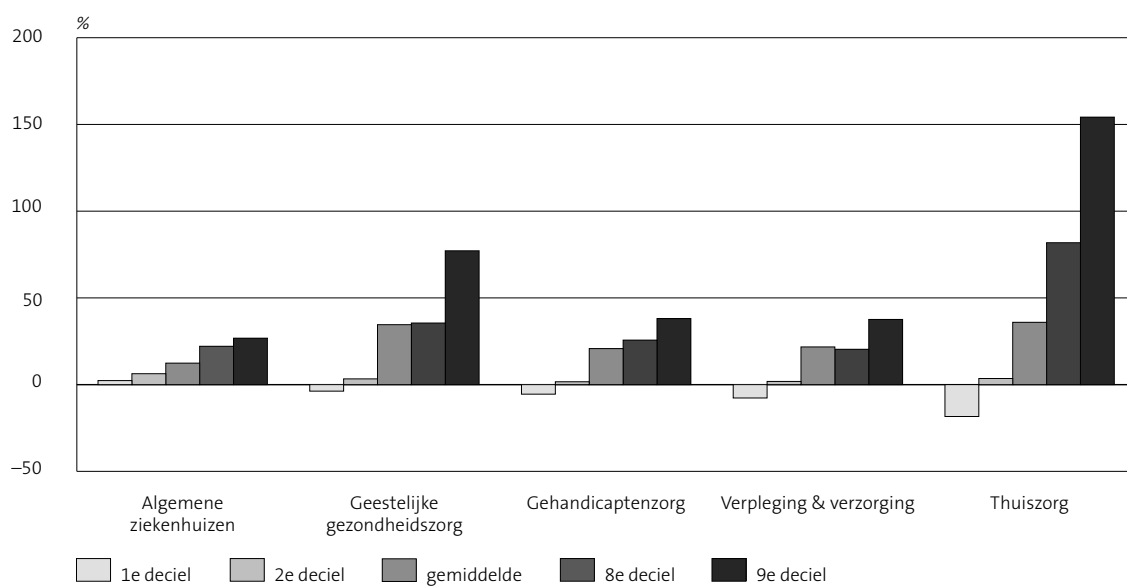
2.3.10 Grenswaarden Ratio's voor de Care-sector, 2010 (slot)

	Totaal Care	w.v.			
		geestelijke gezondheidszorg	gehandicapten- zorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Rentabiliteit					
gemiddelde	25,3	34,6	20,8	21,7	35,9
1e deciel	-7,1	-3,8	-5,5	-7,7	-18,4
2e deciel	2,2	3,3	1,7	1,8	3,5
8e deciel	29,6	35,5	25,7	20,4	81,8
9e deciel	61,8	77,2	38,1	37,6	154,2

Bron: CBS

Hoewel de gemiddelde rentabiliteit binnen GGZ-instellingen hetzelfde is als binnen thuiszorginstellingen, is de spreiding van de rentabiliteit van thuiszorginstellingen bijna twee maal zo hoog.

2.3.11 Spreiding van de rentabiliteit per sector, 2010

3 Ontwikkelingen 2007–2010

In deze paragraaf wordt de ontwikkeling van de kengetallen Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT), Weerstandsvermogen en Solvabiliteit over de jaren 2007 tot en met 2010 beschreven. De onderzoekspopulatie bestaat uit alle (concerns van) zorginstellingen waarvan de benodigde financiële gegevens zijn aangeleverd via DigiMV. In termen van de totale bedrijfsopbrengsten bedraagt de dekking van de zorginstellingen in deze analyse 99 procent.

3.1 Dekking door zorginstellingen(concerns) in de analyse per sector per jaar

	Concerns				Aandeel in de totale bedrijfsopbrengsten			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	<i>aantal</i>				<i>%</i>			
Zogsector totaal	801	775	769	767	99	99	100	99
Totaal Cure (excl. GGZ–Zvw)	114	113	111	107	100	100	100	100
Algemene ziekenhuizen	79	78	78	76	100	100	100	100
Categorale ziekenhuizen	27	27	25	23	100	100	100	100
Totaal Care (incl. GGZ–Zvw)	687	662	658	660	98	97	100	98
Geestelijke Gezondheidszorg	81	79	86	83	90	90	100	90
Gehandicaptenzorg	136	136	136	137	99	99	100	100
Verpleging, verzorging en thuiszorg					100	99	99	99
Verpleging en verzorging	368	352	330	342				
Thuiszorg	102	95	106	98				

Bron: CBS

3.1 Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)

Het kengetal Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT) geeft aan hoe groot het resultaat voor belasting is ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten.

Zorginstellingen hebben traditioneel een relatief lage winstmarge. Tabel 3.1.1 laat zien dat het gemiddelde resultaat groeit van 0,5 procent in 2007 naar 3,2 procent in 2010. Deze groei wordt echter voornamelijk bij de care sectoren gerealiseerd. Waar care instellingen gemiddeld 3,5 procent resultaat halen, komen de cure instellingen tot een resultaatratio van 1,7 procent in 2010.

3.1.1 Grenswaarden resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT), totale Zorg en Cure

	2007	2008	2009	2010
	%			
Totaal Zorg				
gemiddelde	0,5	1,3	2,9	3,2
1e deciel	-4,2	-2,8	-1,2	-1,1
2e deciel	-1,2	-0,5	0,4	0,4
8e deciel	3,2	4,3	5,8	5,0
9e deciel	5,3	6,5	9,2	9,0
Totaal Cure				
gemiddelde	1,2	1,2	1,5	1,7
1e deciel	-2,3	-0,4	-0,2	0,1
2e deciel	-0,1	0,4	0,4	0,7
8e deciel	2,8	2,7	2,8	2,9
9e deciel	3,9	3,7	3,4	3,9
Universitair medische centra				
gemiddelde	1,7	1,7	1,0	0,7
1e deciel	x	x	x	x
2e deciel	x	x	x	x
8e deciel	x	x	x	x
9e deciel	x	x	x	x
Algemene ziekenhuizen				
gemiddelde	1,0	0,9	1,7	2,0
1e deciel	-1,9	-0,3	0,0	0,2
2e deciel	-0,3	0,4	0,7	0,9
8e deciel	2,4	2,7	2,9	3,0
9e deciel	4,0	3,6	3,8	4,1
Categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen				
gemiddelde	1,6	2,0	1,0	1,3
1e deciel	x	x	x	x
2e deciel	-0,3	0,6	-0,5	0,3
8e deciel	3,6	3,3	2,7	2,8
9e deciel	x	x	x	x

Bron: CBS.

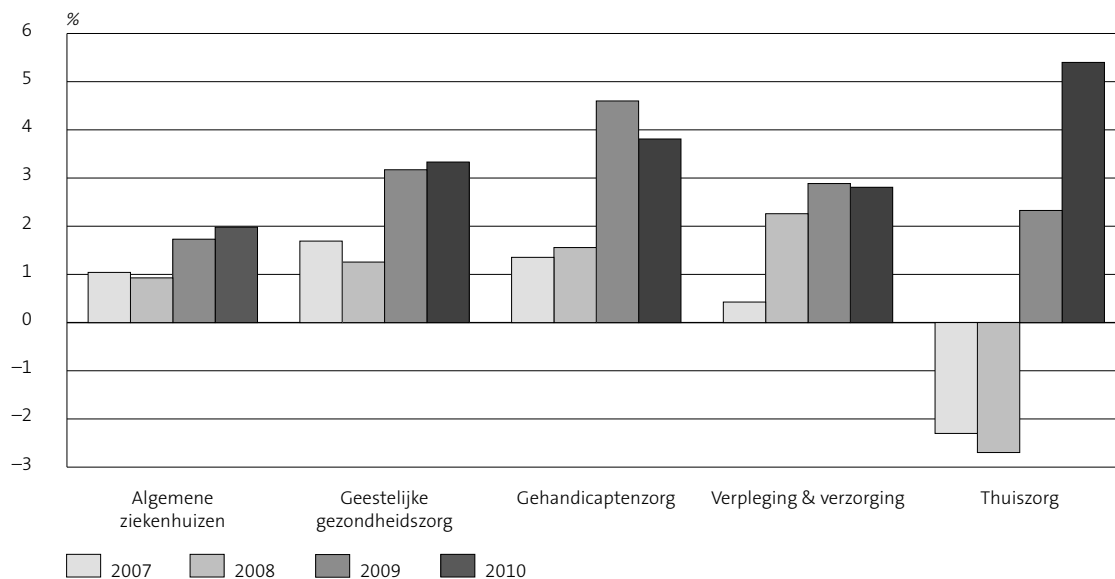
Opvallend is de ontwikkeling van het resultaat bij thuiszorginstellingen. Na een verdere daling van het negatieve resultaat in 2008 volgt in 2009 en 2010 een stijging die in 2010 veel hoger is dan in de andere sectoren. Dit heeft te maken met de overgang in 2007 van huishoudelijke hulp naar de Wmo. Uit CBS-statistieken is gebleken dat instellingen die veel door Wmo gefinancierde huishoudelijke hulp leveren vaak verliesgevend zijn in 2007 en 2008. Uit onderzoek van PricewaterhouseCoopers (PwC) in 2008 komt naar voren dat de gemeentetarieven voor huishoudelijke hulp vaak niet kostendekkend zijn. Uit de ActiZ-benchmark 2011 blijkt dat in 2009 en 2010 een toenemend aantal instellingen inmiddels een positief resultaat voor de hulp thuis (Wmo) weet te realiseren.

3.1.2 Grenswaarden Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT) voor de Care-sector

	2007	2008	2009	2010
	%			
Totaal Care				
gemiddelde	0,4	1,3	3,2	3,5
1e deciel	-4,4	-3,2	-1,3	-1,5
2e deciel	-1,4	-1,0	0,4	0,3
8e deciel	3,2	4,6	6,5	5,6
9e deciel	5,4	7,1	9,8	9,9
Geestelijke gezondheidszorg				
gemiddelde	1,7	1,3	3,2	3,3
1e deciel	-1,9	-3,4	-0,3	-1,5
2e deciel	-0,4	-1,5	0,4	0,1
8e deciel	4,4	3,7	5,9	5,5
9e deciel	6,4	5,7	8,7	10,5
Gehandicaptenzorg				
gemiddelde	1,4	1,6	4,6	3,8
1e deciel	-3,0	-3,1	-0,1	-1,2
2e deciel	-0,8	-0,8	0,8	0,5
8e deciel	3,6	3,9	7,8	5,7
9e deciel	6,1	7,0	12,7	10,2
Verpleging & verzorging				
gemiddelde	0,4	2,3	2,9	2,8
1e deciel	-4,2	-1,4	-1,2	-1,4
2e deciel	-1,6	0,0	0,4	0,4
8e deciel	3,0	4,7	5,9	5,0
9e deciel	4,7	6,4	8,5	8,0
Thuiszorg				
gemiddelde	-2,3	-2,7	2,3	5,4
1e deciel	-9,3	-22,7	-4,2	-3,2
2e deciel	-4,3	-6,9	-0,7	0,0
8e deciel	2,3	7,6	7,9	9,5
9e deciel	10,7	21,4	19,1	18,2

Bron: CBS

3.1.3 Ontwikkeling van het gemiddelde resultaat (EBT) per sector

3.2 Weerstandsvermogen

In dit rapport onderscheiden we twee benaderingen voor solvabiliteit. In de zorg wordt de solvabiliteit veelal berekend door het eigen vermogen te delen door de totale bedrijfsopbrengsten. Deze maat, aangeduid met weerstandsvermogen, geeft aan of in geval van faillissement er voldoende eigen vermogen is om de leningen te kunnen aflossen.

Het weerstandsvermogen van de zorginstellingen is de laatste jaren flink toegenomen. In 2007 werd gemiddeld 15 procent behaald. In 2010 was dit 21,7 procent. Het Waarborgfonds voor de zorg (WfZ) acht voor de zorginstellingen een vermogen van minimaal 15 procent wenselijk. Meer dan 20 procent van de instellingen voldoet niet aan de vermogenseisen van het WfZ. De spreiding is echter heel groot. Bij de ziekenhuizen groeide het gemiddelde weerstandsvermogen van 11,7 procent in 2007 naar 16 procent in 2010, terwijl de care-instellingen in dezelfde periode gemiddeld van 15,5 procent naar 22,6 procent groeiden. Binnen de sector cure scoren de categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen in 2010 gemiddeld boven de 20 procent en

3.2.1 Grenswaarden weerstandsvermogen voor totale Zorg en Cure

	2007	2008	2009	2010
	%			
Totaal Zorg				
gemiddelde	15,0	18,9	20,4	21,7
1e deciel	3,0	4,2	4,6	4,8
2e deciel	7,0	9,3	10,1	9,8
8e deciel	21,3	26,3	29,3	31,5
9e deciel	29,5	37,0	38,6	42,8
Totaal Cure				
gemiddelde	11,7	14,4	15,1	16,0
1e deciel	5,3	7,3	7,8	9,0
2e deciel	7,0	9,1	10,3	10,2
8e deciel	15,7	19,9	21,0	21,4
9e deciel	19,2	22,9	23,6	24,7
Universitair medische centra				
gemiddelde	11,9	15,6	16,1	15,9
1e deciel	x	x	x	x
2e deciel	x	x	x	x
8e deciel	x	x	x	x
9e deciel	x	x	x	x
Algemene ziekenhuizen				
gemiddelde	10,3	12,1	13,3	14,5
1e deciel	4,9	6,8	7,1	8,6
2e deciel	6,5	8,1	10,0	9,8
8e deciel	13,0	16,0	19,2	18,9
9e deciel	17,4	20,5	21,5	22,5
Categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen				
gemiddelde	16,0	20,5	20,3	21,0
1e deciel	x	x	x	x
2e deciel	8,5	14,3	14,2	15,2
8e deciel	23,3	26,9	23,9	25,9
9e deciel	x	x	x	x

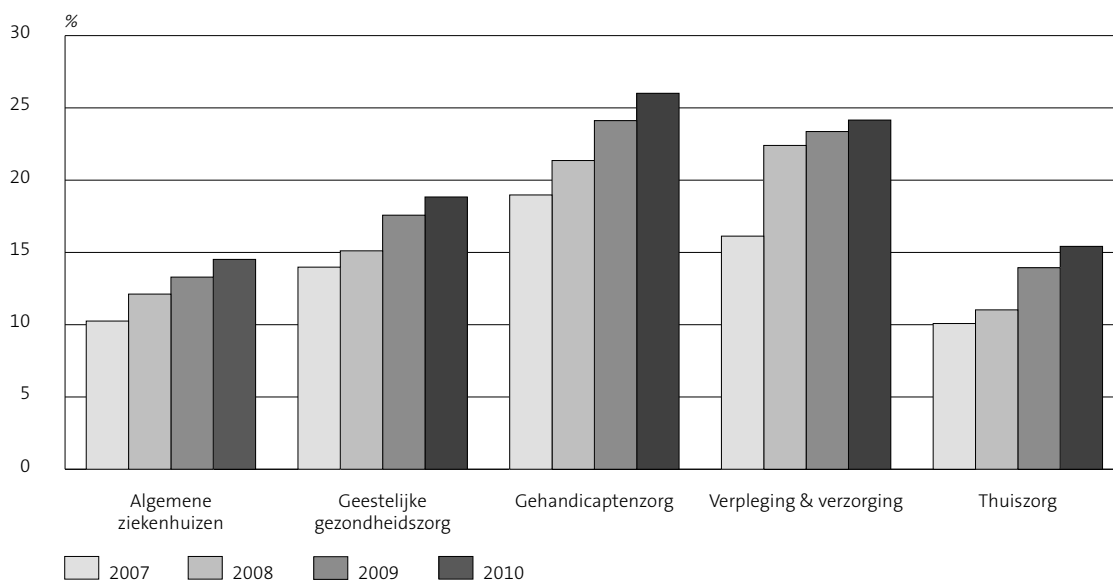
Bron: CBS

3.2.2 Grenswaarden weerstandsvermogen voor de Care-sector

	2007	2008	2009	2010
	%			
Totaal Care				
gemiddelde	15,5	19,7	21,2	22,6
1e deciel	2,5	3,7	3,7	3,6
2e deciel	7,0	9,3	10,0	9,6
8e deciel	22,9	28,1	30,6	33,1
9e deciel	30,5	38,3	41,1	45,9
Geestelijke gezondheidszorg				
gemiddelde	14,0	15,1	17,6	18,8
1e deciel	2,8	3,8	5,0	2,6
2e deciel	8,2	7,6	9,4	8,9
8e deciel	19,4	20,8	23,8	26,2
9e deciel	24,7	26,6	30,8	34,0
Gehandicaptenzorg				
gemiddelde	19,0	21,4	24,1	26,0
1e deciel	5,0	5,3	6,7	9,4
2e deciel	8,5	10,6	12,5	13,4
8e deciel	22,0	26,0	30,7	33,4
9e deciel	35,9	41,0	47,0	58,3
Verpleging & verzorging				
gemiddelde	16,1	22,4	23,4	24,2
1e deciel	4,0	8,7	8,5	7,2
2e deciel	8,3	12,6	12,6	12,4
8e deciel	25,3	31,4	34,0	35,6
9e deciel	30,5	41,0	41,5	45,9
Thuiszorg				
gemiddelde	10,1	11,0	13,9	15,4
1e deciel	-4,4	-4,6	-2,8	0,3
2e deciel	0,6	0,9	1,3	1,2
8e deciel	17,5	20,1	21,6	24,2
9e deciel	30,6	36,2	37,7	42,1

Bron: CBS

3.2.3 Ontwikkeling van het gemiddelde weerstandsvermogen per sector

halen de algemene ziekenhuizen nog geen 15 procent. Binnen de care-sector is vooral de vermogensontwikkeling van de instellingen voor verpleging en verzorging opvallend. Zij groeiden van 16,1 procent in 2007 naar gemiddeld 24,2 procent in 2010.

3.3 Solvabiliteit

De tweede manier om solvabiliteit te berekenen is door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Dit geeft aan in welke mate een onderneming op een bepaald moment in staat is om aan haar totale verplichtingen te voldoen. Dit is de definitie die het meest gangbaar is in de bedrijfseconomie en daarom aangeduid wordt met solvabiliteit.

De ontwikkeling van de solvabiliteit volgens deze methode komt over het algemeen overeen met de uitkomsten van het weerstandsvermogen. We zien een groei in alle sectoren waarbij de cure lager scoort dan de care. Binnen de care liggen de gemiddelde waarden in 2010 tussen de 25 en 30 procent, waar de ziekenhuizen gemiddeld 10 procentpunten lager scoren.

3.3.1 Grenswaarden solvabiliteit voor totale Zorg en Cure

	2007	2008	2009	2010
	%			
Totaal Zorg				
gemiddelde	19,0	24,7	26,1	26,5
1e deciel	4,6	6,3	7,1	8,1
2e deciel	7,9	10,4	11,8	13,3
8e deciel	31,1	40,5	43,4	44,7
9e deciel	44,1	56,7	57,8	59,6
Totaal Cure				
gemiddelde	10,8	13,2	14,1	15,8
1e deciel	4,4	6,5	6,3	7,5
2e deciel	6,0	7,7	9,5	10,8
8e deciel	14,4	17,6	18,6	21,0
9e deciel	18,2	24,0	23,7	24,2
Universitair medische centra				
gemiddelde	12,0	16,4	17,6	17,1
1e deciel	x	x	x	x
2e deciel	x	x	x	x
8e deciel	x	x	x	x
9e deciel	x	x	x	x
Algemene ziekenhuizen				
gemiddelde	8,8	10,4	12,2	14,2
1e deciel	3,6	6,1	6,1	6,8
2e deciel	5,8	7,4	8,5	10,1
8e deciel	12,9	14,7	17,1	20,2
9e deciel	14,2	17,0	19,9	22,5
Categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen				
gemiddelde	16,3	20,2	18,9	20,8
1e deciel	x	x	x	x
2e deciel	7,0	11,0	11,3	13,7
8e deciel	20,9	25,8	24,6	26,0
9e deciel	x	x	x	x

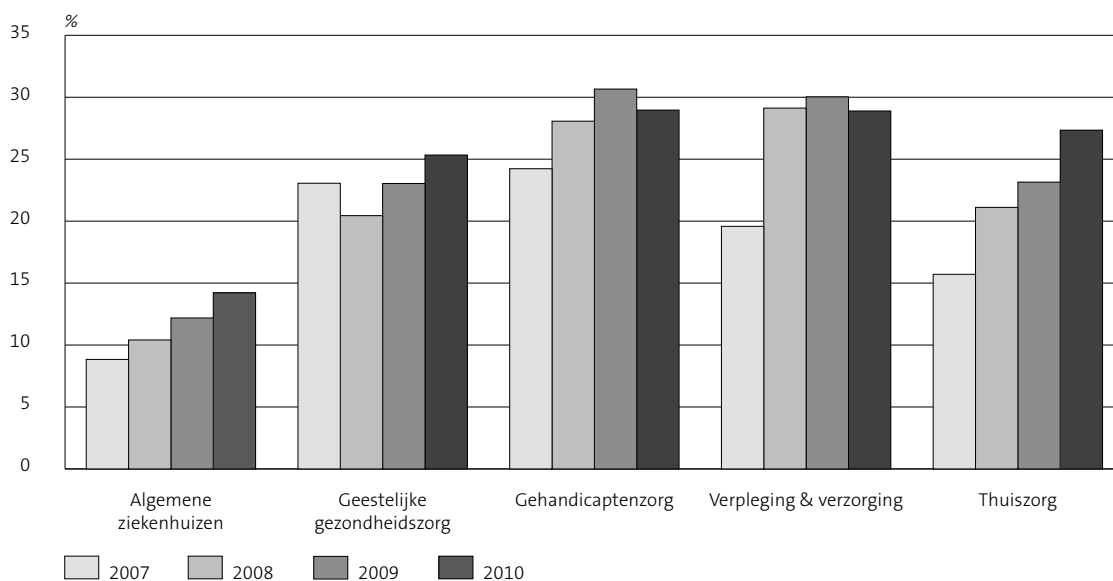
Bron: CBS.

3.3.2 Grenswaarden solvabiliteit voor de Care-sector

	2007	2008	2009	2010
	%			
Totaal Care				
gemiddelde	20,3	26,7	28,1	28,2
1e deciel	4,9	5,9	7,9	8,3
2e deciel	9,5	12,3	13,4	14,3
8e deciel	33,4	44,0	46,3	47,9
9e deciel	47,7	58,7	59,9	62,6
Geestelijke gezondheidszorg				
gemiddelde	23,1	20,4	23,0	25,3
1e deciel	5,3	3,0	6,8	3,2
2e deciel	10,4	8,7	11,0	11,1
8e deciel	40,4	31,8	37,0	40,3
9e deciel	57,4	54,7	54,9	59,0
Gehandicaptenzorg				
gemiddelde	24,2	28,1	30,7	29,0
1e deciel	7,8	8,1	8,7	13,5
2e deciel	10,5	13,7	15,7	16,5
8e deciel	36,4	44,5	49,1	49,6
9e deciel	48,8	58,7	66,4	70,8
Verpleging & verzorging				
gemiddelde	19,6	29,1	30,0	28,9
1e deciel	5,1	9,1	10,3	9,4
2e deciel	9,5	14,0	15,3	14,3
8e deciel	29,1	44,4	45,8	45,9
9e deciel	42,3	57,4	57,8	60,0
Thuiszorg				
gemiddelde	15,7	21,1	23,2	27,3
1e deciel	-24,8	-23,8	-20,2	0,6
2e deciel	1,5	4,2	6,1	8,4
8e deciel	43,3	54,5	53,3	49,8
9e deciel	58,8	65,2	61,1	64,2

Bron: CBS.

3.3.3 Ontwikkeling van de gemiddelde solvabiliteit per sector

4 Conclusie

Benchmarkgegevens zijn nuttig bij het beoordelen van de financiële prestaties van individuele zorginstellingen. Naast de gemiddelde waarden per sector wordt ook de spreiding weergegeven. Dit maakt het tevens mogelijk om de zorgsectoren met elkaar te vergelijken. Bij ziekenhuizen is het resultaat uit gewone bedrijfsvoering lager dan bij care-instellingen. Bovendien is de spreiding kleiner. Zo heeft 80 procent van de algemene ziekenhuizen in 2010 een resultaat tussen 0,2 procent en 4,1 procent van de bedrijfsopbrengsten, waar 80 procent van de instellingen voor geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg en instellingen voor verpleging en verzorging een resultaat tussen de -1,5 procent en 10,5 procent behalen. Bij thuiszorginstellingen loopt deze marge zelfs van -3,2 procent tot 18,2 procent.

De resultaten van thuiszorginstellingen wijken vaker af van instellingen uit de andere sectoren. Doordat de zorg extramuraal wordt geleverd zijn de afschrijvingen op vaste activa en kosten ten behoeve van overnachtende patiënten, zoals bijvoorbeeld hotelmatige kosten, veel lager dan in sectoren waar intramurale zorg wordt geleverd.

Voor de kengetallen Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT), Weerstandsvermogen en Solvabiliteit is de ontwikkeling in de afgelopen vier verslagjaren weergegeven.

Het gemiddelde resultaat van zorginstellingen groeit van 0,5 procent in 2007 naar 3,2 procent in 2010. Deze groei wordt voornamelijk door de care sectoren behaald. Het resultaat van ziekenhuizen groeide in deze periode van 1,2 procent in 2007 naar 1,7 procent in 2010.

We onderscheiden twee berekeningswijzen voor solvabiliteit. Weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale bedrijfsopbrengsten. Bij solvabiliteit wordt het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal.

Voor ziekenhuizen leveren beide berekeningswijzen nagenoeg hetzelfde resultaat op. Er is weinig verschil tussen het eigen vermogen in relatie tot de bedrijfsopbrengsten en het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal. De solvabiliteit en het weerstandsvermogen bij ziekenhuizen neemt toe van 12 procent in 2007 naar 16 procent in 2010. Het weerstandsvermogen van instellingen in de care sectoren groeit van 15,5 procent in 2007 naar 22,6 procent in 2010, terwijl de solvabiliteit stijgt van 20,3 procent in 2007 naar 28,2 procent in 2010.

Het Waarborgfonds voor de zorg acht voor de zorginstellingen een weerstandsvermogen van minimaal 15 procent wenselijk. De analyse laat zien dat minimaal 20 procent van de instellingen in de sectoren algemene en categorale ziekenhuizen, GGZ, V&V en thuiszorg deze norm ondanks de groei in de afgelopen jaren niet halen.

Lijst van begrippen en afkortingen

Afschrijvingen op vaste activa – De waardevermindering van duurzame productiemiddelen, zoals machines, gebouwen, vervoermiddelen en software, als gevolg van normale slijtage en voorzienbare economische veroudering.

Algemene kosten – Kosten van administratie, communicatie, algemeen beheer, verzekeringen en belastingen en dergelijke.

Andere bedrijfslasten – Alle, niet eerder genoemde bedrijfslasten. Exclusief personeelskosten, afschrijvingen, kosten voeding, andere hotelmatige kosten, algemene kosten, cliënt-/bewonersgebonden kosten, terrein- en gebouwgebonden kosten, huur/leasing kapitaalgoederen.

AWBZ – Algemene Wet Bijzondere Zorgkosten

CIBG – Het CIBG is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De organisatie startte in 1995 als project en is sinds 2003 een zelfstandige uitvoeringsorganisatie.

Cliënt- en bewonersgebonden kosten – Kosten van onderzoek, behandeling (inclusief medicijnen), verpleging, verzorging, instrumentarium en apparatuur. Exclusief personeelskosten.

Effecten – Beleggingen die op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten en niet bedoeld als deelneming of om invloed uit te oefenen.

Eigen vermogen – Totaal activa minus vreemd vermogen.

Financieel resultaat – De financiële baten minus de financiële lasten. De baten bestaan uit rentebaten, baten uit deelnemingen, ontvangen dividenden, winst op beleggingen en overige financiële baten. De lasten omvatten de rentelasten, de kosten van leningen, het verlies op deelnemingen en het verlies op beleggingen.

Financiële vaste activa – Vaste activa die betrekking hebben op financiële kapitaalgoederen zoals deelnemingen in andere ondernemingen, beleggingen in vastgoed of effecten, hypotheekleningen, leningen op schuldbekentenis, bancaire kredietverlening, en zaken als vorderingen die op lange termijn aan derden (anders dan uit hoofde van een kapitaaldeelname) ter beschikking zijn gesteld.

Financieringsoverschot – Schulden uit hoofde van financieringsoverschot. Het financieringsverschil is het geaccumuleerde verschil tussen het wettelijk vastgestelde jaarlijkse budget voor AWBZ- en ZVW-zorg en de daarop ontvangen vergoedingen. In het geval van een negatief financieringsverschil (oftewel meer ontvangen dan volgens het budget vastgesteld) is sprake van een schuld genaamd 'financieringsoverschot'.

Financieringstekort – Vorderingen uit hoofde van financieringstekort. Het financieringsverschil is het geaccumuleerde verschil tussen het wettelijk vastgestelde jaarlijkse budget voor AWBZ-

en Zvw-zorg en de daarop ontvangen vergoedingen. In het geval van een positief financieringsverschil (oftewel minder ontvangen dan volgens het budget vastgesteld) is sprake van een vordering genaamd 'financieringstekort'.

Huur/operationele leasing kap.goederen – Huur en operationele leasing kapitaalgoederen.

Immateriële vaste activa – Vaste activa die betrekking hebben op niet-tastbare kapitaalgoederen zoals concessies, vergunningen, octrooien, patenten, goodwill.

Kortlopende schulden – Verplichtingen die in het komende boekjaar moeten worden nagekomen.

Kortlopende vorderingen – Vorderingen met een (resterende) looptijd van hoogstens een jaar. Exclusief financieringstekort, kortlopende effecten en liquide middelen.

Kosten uitzendkrachten en overige inleen – Betalingen voor stagiaires, uitzendkrachten en overig ingehuurd personeel. Exclusief vergoedingen (zoals de zogenaamde lumpsum) voor vrijgevestigde medische specialisten praktijkhoudend in algemene en categorale ziekenhuizen.

Liquide middelen – Chartaal geld en girale en overige deposito's.

NZa – Nederlandse Zorgautoriteit

Materiële vaste activa – Vaste activa die betrekking hebben op tastbare kapitaalgoederen zoals gebouwen, terreinen en machines.

Onderhanden werk u.h.v. DBC's – Onderhanden werk, oftewel nog niet voltooide zorgproductie, uit hoofde van DiagnoseBehandelCombinaties (DBC's) bij ziekenhuizen en (met ingang van verslagjaar 2008) instellingen voor geestelijke gezondheidszorg.

Onderhoud- en energiekosten – Energiekosten en onderhoudskosten van terreinen, gebouwen, installaties. Inclusief dotaties aan onderhoudsvoorzieningen.

Overige personeelskosten – Kosten werving en selectie, opleiding, kleding, kinderopvang en dergelijke voor personeel.

Resultaat voor belastingen – De som van het bedrijfsresultaat, het financieel resultaat en het saldo buitengewone baten/lasten.

Totaal activa – Totaal van alle bezittingen.

Totaal arbeidskosten – Totaal van de bruto lonen en salarissen van werknemers en de ten laste van de werkgevers komende sociale premies.

Totaal bedrijfsopbrengsten – De opbrengsten uit de normale bedrijfsuitoefening, in dit geval de verkopen van goederen en diensten, alsmede de waarde van voorraadmutaties, geactiveerde productie voor het eigen bedrijf, subsidies en schadeuitkeringen.

Totaal niet eerder genoemde bedrijfslasten – Overige bedrijfslasten niet eerder genoemd. Som van kosten van voeding, andere hotelmatige kosten, algemene kosten, cliënt-/bewonergebonden

kosten, terrein- en gebouwgebonden kosten, huur/leasing kapitaalgoederen en andere bedrijfslasten. Exclusief financiële en buitengewone lasten.

UMC – Universitair Medisch Centrum

Voeding- en hotelmatige kosten – Behalve de kosten van maaltijdverstrekkingen (voeding) zijn er andere hotelmatige kosten zoals kosten van huishouding, linnenvoorziening en vervoer van cliënten

Vorraden – Geproduceerde activa bestaande uit goederen en diensten die zijn ontstaan in de lopende of in een eerdere periode en die worden aangehouden voor verkoop, gebruik in het productieproces of voor ander gebruik in de toekomst.

Wmo – Wet maatschappelijke ontwikkeling

Zvw – Zorgverzekeringswet

Bijlage 1

Benchmarkmodel

